

KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU
Musiiikin koulutusohjelma

Teemu Lumme

TUNNETILA SÄVELLYKSEN INSPIRAATIONA

Opinnäytetyö
Toukokuu 2020

OPINNÄYTETYÖ
Toukokuu 2020
Musiikin koulutus

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
+358 13 260 600 (vaihde)

Tekijä
Teemu Lumme

Nimeke
Tunnetila sävellyksen inspiraationa

Tiivistelmä

Taiteellisen opinnäytetyöni toimeksianto oli säveltää kolme kappaletta käyttäen kolmea eri perustunnetta inspiraation lähteenä: ilo, suru, viha. Työn tarkoituksena oli testata itselleni uutta metodia sävellystyössä ja tarkastella, voisiko siitä olla hyötyä jatkossa. Sävelsin kuhunkin kappaleeseen ideat vähintään säkeistöstä ja kertosaäkeestä, minkä jälkeen äänitin ne demoiksi.

Työssäni pyrin tarkastelemaan ja kehittämään omia toimintatapoja musiikkikappaleiden laulujen ja niiden tulkinnan luomisprosessissa. Tarkastelen kolmen kappaleen sävellystyön aikana, kuinka jokin valitsemani perustunnetila vaikuttaa referenssinä laulun tekniiseen ulosantiin ja sävyyn.

Referenssinä käyttämäni tunne ei siirtynyt suoraan kappaleessa vallitsevaksi tunnetilaksi. Kappaleen tunnelma ja siinä tapahtuvat muutokset saivat kuitenkin enemmän huomiota, kun peilasin niitä jatkuvasti alkuperäiseen tunteeseen.

Kieli
suomi

Sivuja 20
Liitteet 3
Liitesivumäärä 7

Asiasanat
säveltäminen, tunteet, inspiraatio, laulu

THESIS
May 2020
Degree Programme in Music

Tikkarinne 9
80200 JOENSUU
FINLAND
+ 358 13 260 600 (switchboard)

Author
Teemu Lumme

Title
Emotional state as inspiration for composition

Abstract

The commission of my artistic thesis was to compose three songs by using three basic emotions as the source of inspiration: joy, sadness and anger. The purpose of this thesis was to use this composing method that was completely new to me and examine if adding it to my working methods could be successful in the future. I started by composing at least the ideas for the verses and the choruses, after which I recorded them as demos.

In my thesis, I aim to examine and develop my own working habits through the process of creating songs. During the composition of these three songs I study how the chosen emotional state reflects as a reference to technical delivery and tone of the song.

The result was that the emotion I used as a reference, did not shift straight into the dominating emotional state of the song. However the feeling of the song and the changes in it got more attention than before, when I constantly reflected them into my original stated emotion.

Language
Finnish

Pages 20
Appendices 3
Pages of Appendices 7

Keywords
composing, emotions, inspiration, singing

Sisältö

1	Johdanto	5
2	Käsitteiden määrittely.....	5
3	Tunteiden vaikutus ääneen	6
4	Säveltäminen	7
4.1	Oma sävellysprosessi.....	7
4.2	Inspiraatio	8
4.3	Melodia	9
4.4	Harmonia	9
4.5	Sanoittaminen.....	10
5	Sävellykset	10
5.1	Ilo.....	11
5.2	Suru.....	13
5.3	Viha	14
6	Äänitystilanne.....	16
6.1	Ilo.....	16
6.2	Suru.....	16
6.3	Viha	17
7	Tallenteiden analyysi	18
8	Pohdinta.....	19
	Lähteet.....	20

Liitteet

Liite 1	Ilo
Liite 2	Suru
Liite 3	Viha

1 Johdanto

Taiteellisessa ja toiminnallisessa opinnäytetyössäni muutan normaalia sävellysprosessiani haastaen itseni säveltämään ja äänittämään kolme kappaletta, kolmesta eri perustunteesta inspiraatiota hakien. Lopputuloksessa minua kiinnostaa erityisesti, vaikuttaako tunteen käyttäminen referenssinä normaaliin tyyliini tuottaa lauluosuuksia kappaleisiin. Käytän kappaleista selkeyden vuoksi työnimiä Ilo (liite 1), Suru (liite 2) ja Viha (liite 3), kunkin syntyprosessissa käytetyn tunteen mukaan.

Olen säveltänyt musiikkia aktiivisesti vuodesta 2008 pääasiassa yhtyeelleni Enter Ranalle. Yhtyeemme soittama musiikki on tyylilajiltaan vaihtoehtorockia. Toimin yhtyeessä sävellystyön lisäksi laulajana ja kitaristina. Opinnäytetyöhön säveltämiäni kappaleiden aiheet työstetään tulevaisuudessa loppuun yhdessä yhtyeen kaikkien jäsenien kanssa. Valmiit kappaleet äänitetään ja julkaistaan osana suurempaa kokonaisuutta.

Halusin valita aiheen, joka palvelee minua laulajana ja laulopedagogina tässä hetkessä. Työssäni pyrin tarkastelemaan ja kehittämään omia toimintatapani musiikkikappaleiden laulujen ja niiden tulkinnan luomisprosessissa. Tarkastelen kolmen kappaleen sävellystyön aikana, kuinka jokin valitsemani perustunnetila vaikuttaa referenssinä laulun tekniseen ulosantiin ja sävyyn. Avaan työssäni käyttämiäni musiikillisia termejä, mutta en keskity niinkään kappaleiden musiikinteoriapuoleen.

2 Käsitteiden määrittely

Pää-ääni: Toisin sanoen päärekisteri on äänihuulia venyttämällä saavutettava, korkeasointinen säveltaso, jonka resonoinnin voi tuntea päässä (Sadolin 2011, 67).

Riffi: Riffiä voidaan pitää sointukierron ja melodian yhdistelmänä. Se koostuu yksittäisistä äänistä, mutta voi olla myös laulumelodia. Riffeissä rytmi on tärkeässä roolissa, ja se voi olla jopa päällimmäisenä kuultava elementti. (Vanhanen 2013.)

Särö: Äänihuulien yläpuolella syntyvä hälyääni, joka muodostuu taskuhuulien värähtelystä. Taskuhuulet eivät kykene värähtelemään äänihuulien tavoin hienovaraisesti, koska niistä puuttuu joustava limakalvopinta. (Sadolin 2011, 179.)

Twang: Asetus, jossa kurkunpään eteistä supistetaan siirtämällä kannurustoja lähemmäksi kurkunkannen alaosaa. Mitä pienemmäksi eteistä kavennetaan, sitä terävämpi ja aggressiivisempi on äänen sävy. (Sadolin 2011, 159.)

Äänihuulimassa: Äänihuulien ollessa lyhyet soi paksu äänihuulimassa puhe-
maisena ja matalana. Venyneet, ainoastaan pintaosaltaan värähtelevät äänihuulet (pieni äänihuulimassa) tuottavat ohuen äänen. (Hösli 2016, 16.)

Ääntöväylä: Äänihuulien ja huulien välissä oleva tila, johon luetaan kurkunpään eteinen, kurkunpää, kieli, suu, kitalaki ja nenäontelo. Ääntöväylän muoto ja koko muodostavat laulajan äänen värin, jota pystyy muokkaamaan eri ääntöväylän osien asentoja muuttamalla. (Sadolin 2011, 158.)

3 Tunteiden vaikutus ääneen

Laulun opiskelussa ja laulamissa käytetään vahvasti apuna mielikuvia tunnetiloista. Kappaleissa on usein omanlaisensa tunnelataus, jonka voi kuulla laulajan äänestä tai jostain muusta kappaleessa esiintyvistä musiikillisesta ilmiöstä.

Laulaminen on taiteellista ja koordinoitua tunteen ilmaisua äänellä, jota ihmiset ovat kehittäneet ajan myötä spontaaneista alkukantaisista tunteenpurkauksien aiheuttamista huudahduksista musiikin kehittyessä nykyiseen tilaansa. (Mayer

2002.) Pystymme tunnistamaan ihmisen äänestä fysiologisia säännönmukaisuuksia, joiden avulla teemme tulkintoja tunnetiloista. Esimerkiksi kiihtyneellä ihmisellä on harvoin miellyttävästi soiva rento ääni. (Eerola 2013.)

Terävöitynyt ja kireä artikulaatio sekä laajentunut ambitus eli sävelkorkeusvaihtelun laajuus ovat vihan yleisiä akustisia piirteitä. Vihan yleisiin piirteisiin luetaan usein lisäksi kiihtynyt puhenopeus ja intensiteetin kasvu. Akustisesti ilosta ja vihasta löytyy aktiivisena tunnetilana samankaltaisuutta, sillä myös iloa kuvaa kohonnut äänenkorkeus sekä laajentunut ambitus. Iloisessa puheessa rytmi on eloisaa ja puheen sointi on kirkas. Tämä voidaan mahdollisesti selittää ns. hymyasetuksella. Kiinteään äänenlaatuun viittaa ilon tunteessa kohonnut äänienergiataso korkeilla taajuuksilla. (Hakanpää 2014, 21.)

Normaali tai normaalia matalampi puhekorkeus, suppea ambitus ja hidas puhenopeus ovat surun akustisia tuntomerkkejä. Puheen rytmi voi olla takkuavaa ja artikulaatio epäselvää. Vuotoinen äänentuotto ja laskeva intonaatio on liitetty surun ilmaisemiseen. Verrattaessa surua iloon ja vihaan energia on korkeilla taajuuksilla vähäisempää. (Hakanpää 2014, 21.)

4 Säveltäminen

4.1 Oma sävellysprosessi

Olen aloittanut säveltämisen vuonna 2008 bändilleni I Gave Up To Elephants, jonka nimeksi muuttui myöhemmin Enter Rana. Sävellystapani on pysynyt vuosien varrella melko samanlaisena, vaikka olenkin tehnyt kappaleita niin teksti kuin melodia ”edellä”. Melodia edellä säveltämisestä on tullut itselleni ominainen tapa, sillä käytän arjessani soittamiseen ja laulamiseen paljon kirjoittamista enemmän aikaa.

Sävellysprosessini lähtee yleensä liikkeelle keksimästäni kitarariffistä tai laulumelodiasta. Äänitän alkuperäisen idean ylös ja alan muunnella sitä haluamaani

suuntaan äänittäen samalla kaikki työvaiheet talteen. Laulumelodiaa ja sointuja tehdessä päämääräni on päätyä tilanteeseen, jossa kappale kuulostaa hyvältä riisuttuna versiona, pelkällä laululla ja yhdellä säestävällä instrumentilla soitetuna. Kun pohja on itsessään toimiva, on sen päälle helppo lähteä rakentamaan lisää elementtejä muilla soittimilla.

Kaikki sävellykseni päätyvät tällä hetkellä Enter Ranalle, joten sävellystyylini on rutinoitunut tuottamaan tiettyyn tyyliin sopivaa musiikkia. Yhtyeemme vaihtoehtorock on kuitenkin tyyliin hyvin avarakatseinen, ja tyylien kokeellinen sekoittaminen on monessa tilanteessa suotavaa. Olen säveltänyt muutamia instrumentaalikappaleita omaksi huvikseni ns. pöytälaatikkoon, mutta niitä ei ole suunnitelmassa julkaista.

4.2 Inspiraatio

Itselleni inspiraatio on abstrakti käsite. Koen sen tunteenomaisena oivalluksena, joka saa minut innostumaan työhön liittyvästä aiheesta tai siihen ryhtymisestä. Inspiraationi voi herätä milloin ja mistä vain. En osaa yhdistää sitä mihinkään toistuvaan tekijään.

Inspiraatio termi tulee myöhäislatinankielisestä sanasta *inspiraatio* eli sisäänhengitys (Partanen 2016, 15). Tunnetutkijat pitävät inspiraatiota mielentilana, johon liittyy läheisesti monia tunnetiloja, kuten innostus, ihailu sekä haltioituminen jostakin asiasta. Suomalainen säveltäjä Jean Sibelius haki inspiraatiota muun muassa luonnosta, maisemista ja kansanrunoudesta. (Tiensuu 2017.)

Aiemmin ajateltiin, että inspiraatio on annettu ulkopuolelta, jumalallisena vaikutuksena ihmisen henkeen, jolloin ihminen kykenee tekoihin, joihin ei pystyisi omin voimin. Antiikin ajan Kreikassa, ennen ajanlaskun alkua inspiraation ilmentymänä pidettiin muusia, jotka ovat olleet taiteilijoiden inspiraatioina jo kolmetuhatta vuotta. Musiikkia, runoutta ja tanssia pidettiin muusisina, eli muusien innoittamina taiteina. (Partanen 2016, 15-16)

Inspiraation hetkeä kuvaillaan muun muassa leimahduksena, jota ennen on tuskallinen etsiminen. Inspiraation leimahduksen hetkellä selkeytyy aihe, josta seuraa ymmärtäminen ja tajuaminen. Tämän jälkeen edessä on keskittyminen, vuosien työ, aloittaminen ja epäonnistuminen, kunnes työ löytää muodon ja työkentelystä tulee sujuvaa. (Partanen 2016, 19.)

4.3 Melodia

Melodia -sanankuuperä tulee kreikan kielestä, jossa se tarkoittaa sävelmää, laulamista ja laulua. Kun sävelten muodostama jatkumo soitetaan jossain rytmissä, on kyseessä melodia. Se on toisistaan seuraavista sävelistä koostuva idea ja teema. (Peda.net, 2020b.)

Melodia on usein sävellyksen tunnistettavin elementti. Orkesterimusiikissa melodiaa voi soittaa mikä soitin tahansa, mutta lauluissa melodia on usein laulajalla. (Helsingin kaupunginorkesteri, 2020b.)

4.4 Harmonia

Harmonia syntyy, kun eri sävelet soivat yhtäaikaaisesti. Se voi olla melodiaa säestävä moniääninen pohja, mutta pienimmillään se voi syntyä kahden eri äänen soudessa yhtäaikaaisesti. Harmonia toimii tiennäyttäjänä musiikin jännitteiden ja purkausten osoittamisessa ja se on useissa musiikin lajeissa rytmin tärkein kumppani. (Helsingin kaupunginorkesteri 2020a.)

Vaikka soinnulla ja harmonialla kuvataan yhtäaikaista eri sävelten aikaansaamaa ääntä, on näillä kahdella käsitteellä asiayhteydestä riippuen eri sisältö. Harmonia mielletään usein sointua laajemmaksi käsitteeksi, sillä mitkä tahansa yhtäaikaisesti soivat sävelet voivat olla nykypäivänä harmonioita. (Peltomaa 2016.)

4.5 Sanoittaminen

Kun kappaleeseen on aika kirjoittaa laululyriikkaa, on minulla muu sävellystyö usein jo valmiina. Tästä on tullut itselleni tapa, sillä vietän paljon aikaa melodia- ja harmoniasävyillä tunnelmointiin. Joillekin valmiin melodian asettamat raamit voivat tuntua liian kahlitsevilta, etenkin jos sanoittaja on ensisijaisesti kirjoittaja eikä muusikko (Koivulahti 2020b). Säveltäessäni pyrin jo pohtimaan laululyriikkaa tai tarinaa mistä kappale kertoo. Kirjoittaessani laululyriikoita, luon usein mielikuvituksessa tarinan ja hahmon, jonka ajatuksia tai sanoja laulan.

Päinvastainen tapa, eli lyriikka edellä säveltäminen on myös yleisesti käytettävä sävellysmetodi, joskaan se ei ole itselleni luontevaa. Tässä tavassa sanoittajan on syytä tuntea keskeisimmät metriikan perusteet. Näiden ollessa hallussa sanoittaja pystyy luomaan laululyriikkaan rakenteet, jotka pystytään säveltämään muuttamatta tekstiä. Laulutekstin luonne on pohjimmiltaan mitallista lyriikkaa, jossa voidaan toistaa osioittain rakenteita. (Koivulahti 2020a.)

Laulutekstejä voidaan tulkita monitasoisesti. Makrotasolla tekstin luonnetta pohditaan yleisesti ja kokonaisuutena: mistä teksti kertoo, mikä on sen sävy ja näkökulma aiheeseen. Tämän lisäksi voidaan tarkastella tekstin ajankohtaisuutta. Kun makrotasosta siirrytään keskikerrokseen, voidaan tarkastella laulutekstin henkilöahmoja, heidän välisiä suhteitaan, jopa heidän näkemyksiään. Näistä yksityiskohtaisin taso on mikrotaso, jossa tarkastellaan vivahteita, sanavalintoja, pieniä yksityiskohtia ja ratkaisuja, joita tekstin kirjoittaja on tehnyt. Nämä hienoiset vivahteet ovat olennaisia koko tekstin luonteelle. (Peda.net 2020a.)

5 Sävellykset

Aloitin jokaisen kappaleen sävellysprosessin pyrkimyksenäni saada mielikuva hetkestä, tarinasta tai vallitsevasta tunnelmasta, joka tuo minulle mieleen valitun referenssitunteen. Saavutettuani inspiroivan mielikuvan, annoin kappaleen edetä

intuitiivisesti, enkä pyrkinyt pysymään alun perin käyttämäni tunteen luomissa raameissa.

5.1 Ilo

Koin ilon aiheena selkeästi muita vieraampana, sillä säveltämäni musiikki on usein teemoiltaan hyvin eri suuntaan painottuvaa. Aloitin sävellysprosessin soittamalla kitaraa intuitiivisesti, samalla ajattelemalla asioita, jotka tekivät minut iloisiksi juuri silloin. Pyörittelin kitarallani eri sointujen maj7-arpeggioita ja kehitin mielikuvan tunteesta, joka vallitsee läheisten ihmisten kanssa vietetyissä hetkissä.

Kappaleen A-osa syntyi maj7-arpeggioiden päälle (nuottiesimerkki 1). Sävelsin melodian, jolla halusin välittää lapsenomaista maailman ihmettelyä. Äänien välisissä matkoissa on suuria hyppyjä, ja pyrin laulamaan ne hennolla äänen värillä. Melodia liikkuu jazz-mollin moodin viidennellä asteella (miksolyydinen b6).

Standard tuning

♩ = 120

E-Gt

let ring

let ring

let ring

6x

6x

3 2 4 0 4 2 3 6 5 6 7 0 7 5 6

3 8 7 9 0 9 7 (7) 6 5 7 0 7 5 (5)

7 8 7 9 0 9 7 (7) 4 3 5 0 5 3 (3)

Nuottiesimerkki 1. A-osan kitara-arpeggio kappaleesta Ilo.

B-osan laulumelodia kulkee luonnollisessa mollissa, ja se lauletaan selkeästi A-osaa voimakkaammin. Arpeggiokitara muuttuu voimakkaampaa laulua tukevaksi, yksinkertaisemmaksi komppaavaksi särökitaraksi. B-osaa tehdessäni minulla oli mielikuva, jossa laulun päähenkilö heittäytyy vapautuneesti elämän vietäväksi.

Outrosta (nuottiesimerkki 2) tuli mielestäni mielenkiintoinen, sillä vaikka kappaleen referenssitunteena oli ilo, oma tunnekokemukseni tässä on henkilökohtaisesti surullisin omista sävellyksistäni. Outro soi päässäni selkeästi heti aloitettuani A-osan säveltämisen, joten halusin lisätä sen kappaleeseen referenssistä huolimatta. Se luo kappaleeseen mielestäni hienoa poikkeavuutta draamankaareen.

Standard tuning

$\text{♩} = 120$

E-Gt

mf
let ring -----|

let ring -----|

let ring

let ring

T
A
B

0 7 5 4 4 | 0 0 5 4 0

3

let ring -----|

let ring -----|

T
A
B

8 6 7 5 5 | 8 8 8 8

Nuottiesimerkki 2. Outron kitara-arpeggio kappaleesta Ilo

5.2 Suru

Lähtökohtaisesti kappale surusta tuntui helpoimmalta toteuttaa, sillä siihen liittyvät teemat ovat olleet hyvin yleisiä yhtyeemme kappaleissa. Ajatus kappaleen tunnelmasta syntyi irti päästämisen pelon tunteesta ja siihen liittyvästä ahdistavasta ihmissuhteesta kiinni roikkumisesta. Halusin jakaa kappaleen radikaaleilla dynamiikkaeroilla säkeistöistä kertosäkeisiin siirryttäessä, ilmaistakseni tunnelin eri puolia. Ajatukseni oli, että säkeistöissä tunnelataus olisi haikea ja surullinen, kun taas kertosäkeissä hyvin aggressiivinen, jopa ivallinen kertojaa itseään kohtaan.

Alkuun tapailin kitaralla luonnollisessa B-mollissa kulkevaa, 8- ja 16-osista koostuvaa riffiä (nuottiesimerkki 3). Riffin päälle lisäsin laulumelodian, jonka rytmitys kulkee pääosin puoli- ja kokonuoteissa. Nopeasti etenevällä kitaranäppäilyllä, sekä hitaalla laulumelodialla pyrin luomaan staattisen ja vetelehtivän tunnelman.

Standard tuning

$\text{♩} = 120$

E-Gt

Nuottiesimerkki 3. A-osan Riffi kappaleesta Suru.

Kertosäkeeseen siirryttäessä näppäilty kitara vaihtuu särökitaraan, jolla soitetaan kitaran matalalla E-kielellä harmonisen B-mollin eri säveliä tremolona. Tarkoituksena oli tehdä mahdollisimman raskaan ja riipivän kuuloinen tausta, tekemättä siitä kuitenkaan niin päällekyvää, että se taistelisi liikaa huomiosta laulumelodian kanssa. Kertosäkeen laulumelodia syntyi nopeasti, sen kitaramelodian säveltämisen yhteydessä. Osasta tuli todella vihaisen kuuloinen, joka johtuu todennäköisesti korkeista särötetyistä huudoista sekä päättäväisestä synkkoilla etenevästä laulurytmistä.

5.3 Viha

Ajattelin ennakkoon, että viha tulisi olemaan surun lailla helppo aihe teema työstää. Yllätyksekseni alkuun pääseminen tuntuikin ylitsepääsemättömän vaikealta, ja olin jo melko varma, että joudun tekemään opinnäytetyöni vain kahden kappaleen voimin. Harjoitellessani päätin vielä kokeilla lähestyä vihan tunnetta turhautuneisuuden kautta. Inspiroiduin tästä oivalluksesta ja sävelsin kitarariffin, soinnut ja laulumelodian säkeistöön. Ajattelin säkeistön kertovan ihmisestä, joka ei pysty muuttamaan omaa käyttäytymistään ympärillä elävän yhteisön ihanteiden mukaiseksi. Kuvittelen kappaleen myös jonkinlaisena päänsisäisenä pumppaavana paineena.

Kappaleen A-osassa kitara soittaa soinnut Am, B/A ja Bb/A, jolloin A-mollin terssi ja kvintti liikkuvat soinnun vaihtuessa kromaattisesti alaspäin pohjaäänien pysyessä paikallaan. Tämä sointukuvio oli avainasemassa kappaletta rakennettaessa siitä syntyvän riitaisen tunnelman vuoksi (nuottiesimerkki 4).

Standard tuning

♩ = 113

E-Gt

mf
let ring

T
A
B

0 7 5 (5) 0 7 4 (4)

5 3 (3) 0 7 3 (3)

Nuottiesimerkki 4. Viha-kappaleen A-osan sointukuvio kitaralla.

Sointuja soittavan kitaran lisäksi lisäsin toiselle kitaralle riffin ilmentämään mielessäni ollutta päänsisäistä pumppaavaa tunnetta (nuottiesimerkki 5).

Standard tuning

♩ = 113

E-Gt

mf
P.M.

T
A
B

0 0 0 5 7 0 0 (0) 0 0 0 5 7 0 0

Nuottiesimerkki 5. Viha-kappaleen A-osan ”pumppaava” kitarariffi.

6 Äänitystilanne

Alkuperäinen suunnitelmani oli äänittää laulut Enter Ranan kitaristin luona Helsingissä, jossa normaalisti teemme yhtyeen demot. Opinnäytetyöni toimeksianton ajankohta sattui samaan aikaan koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan kanssa, eikä Helsinkiin matkustaminen enää käynyt. Olin käyttänyt aiemmin hie-man Applen kehittämää musiikinteko-ohjelmaa GarageBandia, josta tuli työväliseen tässä projektissa.

Ostin itselleni Focusrite Scarlett 2i2 3rd Gen -äänikortin ja Slate Digital ML-1 -mikrofonin, äänittämistä varten. Huomasin onnekseni, ettei demotasaisen materiaalin tuottaminen ole mahdotonta ilman pitkää kokemusta laitteistosta.

6.1 Ilo

Kappaleen ensimmäisessä A-osassa ajatukseni oli laulaa hennolla ja iloisella äänellä. Hain ohutta äänihuulimassaa ja selkeää resonoinnin tunnetta pään alueelle. Annoin ilman virrata huolettomasti äänihuulten läpi ilman täyttä kontaktia, hennon ja ohuen pää-äänien luomiseksi. Toisessa A-osassa aktivoin kehoani selkeästi enemmän, lisäsin ääneen twangia ja käytin paksumpaa äänihuulimassaa.

C-osassa päädyin itselleni hyvin tyypilliseen laulutyyliin, jossa vaihtelee terävästi pienessä tilassa voimakkaasti soiva ääni ja lähes falsettimaiseksi vapautettu huokoinen ääni pienellä kontaktilla äänihuulissa. Outron laulut toteutin samalla tyyliillä kuin kappaleen A-osan osan.

6.2 Suru

Kappaleen tunnelmasta tuli samankaltainen, kuin monista aikaisemmista sävellyksistäni, joten sen lauluosuuksien lähestyminen tuntui helpolta ja luontevalta.

Halusin korostaa selkeästi säkeistön ja kertosäkeen välistä voimakasta kontrastia. Säkeistössä tuotin ääntä hyvin samalla tavalla kuin esimerkiksi ilosta syntyneen kappaleen A-osassa. Suurin ero syntyi suun ja huulien passiivisuudesta, joiden myötä artikulaatio on laiskempaa ja ääni ei soi yhtä kirkkaasti.

Kertosäkeen alussa kuvittelin kehoon voimakkaan energialatauksen ja lisäsin ääneen paljon twangiä saavuttaakseni voimakkaan ja kirkkaan soinnin korkeissa sävelissä. Intensiteetti säilyy korkeana läpi kertosäkeen. Suurimmat muutokset tapahtuvat ääntöväylän tilan vaihtelussa, riippuen lisäänkö ääneen painetta ja säröä ääntöväylää kaventamalla vai haluanko lisätä tilaa ja tuottaa selkeämpää, puheenomaisempaa ääntä.

6.3 Viha

Yritin aluksi alleviivata vihan tunnetta liikaa laululla, joten otoista tuli väkisin laulettun kuuloisia. Lähestyin kappaleen tekstiä lukemalla sitä uudestaan kerta toisensa jälkeen, jotta sain sen toimimaan luontevasti puheena. Tekstin tuntuessa hyvältä puhua siirryin laulamaan sitä yrittäen keskittyä vain sanojen rytmiiin. Laulun sävellyksissäni harvoin riisutulla ja pelkistetyllä rintaäänellä, joten lopputuloksesta tuli piristävästi uudenlainen.

Pre-choruksessa puheenomaisuus vaihtuu pidempiin toisiinsa sidottuihin ääniin, joihin lisäsin myös huutomaista voimakkuutta, laajentamalla ääntöväylästä suuremman soivan tilan.

Mielikuvassani kappaleen kertoja pitää itseään väärinymmärrettynä, mutta kuitenkin jollain tasolla häiriintyneenä hahmona. Halusin tuoda ajatustani kertosäkeeseen lisäämällä äänenkäytön sointiin ja voimakkuuteen vaihtelevuutta. Lopputuloksessa hiljaiset äänet on pyritty sijoittamaan soimaan suun etuosassa ja voimakkaat äänet suun takaosassa.

7 Tallenteiden analyysi

Kappaleiden sovituksia tai äänenkäyttöä ei voi vertailla työssäni keskenään, sillä tein jokaiselle tunneaiheelle oman kappaleen ja ne ovat luonnollisesti toisistaan poikkeavia. Työtapa oli minulle kuitenkin uusi, joten tarkkailin, vaikuttiko eri tunteiden käyttäminen kappaleiden luomisprosessissa lopputulokseen niin, että pystyn huomaamaan poikkeavuuksia normaaliin.

Kappaleiden A-osat on laulettu hyvin tasaisesti ilman efektejä tai suuria muutoksia äänen tuottamisessa. Minulla on ollut aikaisemmin vahvana maneerina muunnella ääntä jatkuvasti. Tavasta tulee helposti itselle ja kuulijalle turhan levoton olo ja olenkin tästä syystä pyrkinyt rauhoittamaan äänenkäyttöäni. Säkeistöjen tasainen äänenkäyttö voi johtua alitajuntaisesta pyrkimyksestä ilmentää tunteita normaalia selkeämmin.

En huomannut kappaleiden A-osia lukuun ottamatta mitään normaalista poikkeavaa äänenkäytössäni. Kun kappaleista äänitetään tulevaisuudessa julkaistavat versiot, haluan tuoda lauluosuuksiin kauttaaltaan lisää rauhallisuutta ja tasaisuutta.

Kuulen jokaisesta kappaleesta useamman kuin yhden tunteen. Ilo -kappaleessa surua, Suru -kappaleessa raivoa ja Viha -kappaleessa surua, sekä haikeutta. Tunnelmat vaihtelivat kappaleissa mielestäni poikkeuksellisen paljon, kun niitä vertaa aikaisempaan tuotantooni.

Äänitteistä jäi koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilan takia pois varsinkin basso- ja rumpuraitoja. Äänitin joitakin korvaavia raitoja GarageBandin omilla midisoittimilla. Myös kappaleiden rakenteet jäivät viimeistelemättä, sillä ne oli tarkoitus sovittaa loppuun yhdessä yhtyeen kanssa.

8 Pohdinta

Opinnäytetyöni tavoite oli kokeilla uutta lähestymistapaa prosessissani luoda uusia musiikkikappaleita. Tarkastelin työskentelyäni sävellys-, sanoitus-, ja äänitys-vaiheissa. Työhön päätyneen analyysin pääpaino on laulumelodioiden säveltämisessä ja niiden tallenteiden tarkastelussa, laulun ollessa pääinstrumenttini. Sain sävellettyä ja äänitettyä kaikista kolmesta kappaleesta kehityskelpoiset demot, joista voimme alkaa yhtyeemme harjoituksissa työstämään bändisovituksia.

Pyrin normaalisti päättämään sävellystöitteni yleistunnelman ja tarinan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa työtä, joten opinnäytetyössä käyttämäni tyyli ei poikennut normaalista niin paljoa, kuin olin alun perin ajatellut. Huomasin kuitenkin työtä tehdessäni normaalista poikkeavan erityisen virittyneen latauksen, jota en osaa järkevästi selittää. Todennäköisesti pieni muutos rutiinissa piristi sävellystyötä ja jaksoin keskittyä korkeammalla intensiteetillä.

Kappaleiden työstäminen pysähtyi helposti paikalleen jäädessäni miettimään ilmaisenko kappaleen referenssitunnetilaa tarpeeksi hyvin tai tunnistettavasti. Tunnetiloja on mahdotonta kuvata täysin yksiselitteisesti, joten liika ajattelu ja turhautuminen oli käytännössä ajan hukkaa. Pääsin yli tilanteista, kun jätin tunnetilaajattelun ja annoin kappaleiden edetä niille luonnolliseen suuntaan.

Aion ehdottomasti kokeilla jatkossakin säveltämistä samalla tyylillä, käyttämällä varsinkin tunteita, joita en vielä tässä prosessissa kokeillut. Haluan muutenkin haastaa itseäni tulevaisuudessa, käyttämällä inspiraation lähteenä mahdollisimman monenlaisia asioita.

Lähteet

- Eerola, T. 2013. Ääni kertoo tunteista. <https://musiikkipsykologia.wordpress.com/2013/01/07/aani-kertoo-tunteista/>. 26.5.2019.
- Hakanpää, T. 2014. Emotionaalinen ääni laulutaiteessa – lyhytkoulutuksen vaikutukset äänelliseen tunneilmaisuun. Tampereen yliopisto. Puhetekniikan ja vokologian pro gradu –tutkielma. <https://trepo.tuni.fi/handle/10024/96715>. 25.4.2020.
- Helsingin kaupunginorkesteri. 2020a. Harmonia. Helsingin kaupunginorkesteri. <https://helsinginkaupunginorkesteri.fi/fi/harmonia>. 26.4.2020.
- Helsingin kaupunginorkesteri. 2020b. Melodia. Helsingin kaupunginorkesteri. <https://helsinginkaupunginorkesteri.fi/fi/melodia>. 26.4.2020.
- Hösli, B. 2016. Hyvä huutoääni. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden tutkinto-ohjelma. Pro gradu -tutkielma. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:uta-201607042063>. 26.4.2020.
- Koivulahti, S. 2020a. Laululyriikoiden kirjoittaminen sävellettäväksi (laululyriikan metriikka). Sakon Studio. <https://www.samulikoivulahti.com/p/lyriikoiden-kirjoittaminen.html>. 23.4.2020.
- Koivulahti, S. 2020b. Sanoittaminen valmiiseen melodiaan. Sakon Studio. <https://www.samulikoivulahti.com/p/sanoittaminen-valmiiseen-melodiaan.html>. 23.4.2020.
- Mayer, M. 2002. Emotions in Singing. <http://vocalwisdom.com/voicearticles/emotions-and-singing/>. 26.5.2019.
- Partanen, S. 2016. ”Kaiken lähde” – Inspiraation vaikutus säveltäjälle. Sibelius-Akatemia. Populaari- ja kansanmusiikin koulutusohjelma. Pro gradu –tutkielma. <http://hdl.handle.net/10138/234926>. 26.4.2020.
- Peda.net. 2020a. Laululyriikka. Saarijärven lukio. <https://peda.net/saarijarvi/lukio/oppiaineet/musiikki/musiikki-2/laululyriikka/laululyriikka>. 23.4.2020.
- Peda.net. 2020b. Mitä on melodia? Jyväskylän Lyseon lukio. <https://peda.net/jao/lyseo/opiskelu2/ojkuo/tjt/musiikki/mu1-luonnos/mu1-kale/tuntien-aiheet/mp/mlk/mit%C3%A4-on-melodia>. 23.4.2020.
- Peltomaa, A. 2016. Harmonia musiikin peruselementtinä. Prezi. <https://prezi.com/tkyrqairepg1/harmonia-musiikin-peruselementtina/>. 26.4.2020.
- Sadolin, C. 2011. Kokonaisvaltaisen äänenkäytön tekniikka. Kööpenhamina: Gehrmans musikförlag. 25.4.2020.
- Tiensuu, S. 2017. Etsitkö inspiraatiota? Voimapuu. <https://voimapuu.com/2017/08/30/etsitko-inspiraatiota/>. 25.4.2020.
- Vanhanen, J. 2013. Säveltäminen: mistä lähteä liikkeelle ja miten saattaa biisi valmiiksi? Rytmimanageri. <https://www.rytmimanageri.fi/saveltaminen-mista-lahtea-liikkeelle-ja-miten-saattaa-biisi-valmiiksi/>. 23.4.2020.

Ilo

Ilo

Music & lyrics by Teemu Lumme

♩ = 120

Intro Gmaj7 B♭maj7add13 **A** Gmaj7 B♭maj7add13

Say _____ what you like, _____ it's on - ly

5 Gmaj7 B♭maj7add13

hard to see through. _____ Ea - sy to feel, _____ it's real. _____

11 Cmaj7 B♭maj7add13

Take my time _____ and calm this storm with life. _____

15 Cmaj7 A♭maj7

Share a while _____ to feel a - live. _____

19 Gmaj7 B♭maj7add13 Gmaj7 B♭maj7add13

Days _____ have gone by, _____ it's on - ly fair to feel nice. _____

23 Gmaj7 B♭maj7add13 Gmaj7 B♭maj7add13

Ea - sy to feel, _____ that's me. _____

27 Cmaj7 B♭maj7add13

Take my time _____ and calm this storm with life. _____

31 Cmaj7 A♭maj7

Share a while _____ to feel a - live. _____

B

35 Gmaj7 B♭maj7 Cm6
 Rea - dy for run, to make you smile a - gain...

39 Gmaj7 B♭maj7 Cm6
 Ea - sy and real, just make a mo - ve.

43 Gmaj B♭maj7 Cm6
 Jump to fall, it makes our world as light as feat - her. I'm

47 Gmaj7 B♭maj7 Cm6
 rea - dy to run, and start all o - ver a - gain.

C

54 Em Cm6
 No - thing will change, no - thing moves. Not a sing - le breath is

58 Em Cm6
 used. It's al - right, I don't mind.

62 Em Cm6
 Si - lence of you, what it means, it's ter - ri - fy - ing - ly

66 Em Cm6
 real. I don't mind, I do care.

Kappale kuunneltavissa alla olevasta linkistä:

<https://soundcloud.com/teemu-lumme/ilo/s-bBwaGvJZrXN>

Suru

Suru

Music & lyrics by Teemu Lumme

$\text{♩} = 120$

Intro

Bm Em Bm Em

A1

9 Bm Em Bm Em

Stay a while, stay the night, stay while this lasts. These

17 Bm Em Bm Em

creepy smiles, for good-byes. All that we asked.

B Bm Em

In time, we might know, just why did it last.

28 F# Bm Em

It's a-ma-zing like glit-ter-ing past. Noth-ing to feel sorry.

32 F# Bm Em

In time, like there were so much we could say.

36 F# Bm

Si-lent stare speaks of dif-fer-ent ways. We both know.

39 Em F#

Dream-ing deep lies, tak-ing time like it's long good-bye.

Interlude

42 Bm Em Bm Em

50 **A2** Bm Em Bm Em
 Long grasp, to break so fast. Long be - fore gone. I'm

58 Bm Em Bm Em
 cree - py, you're alone. May - be we'll grow.

65 **B** Bm Em
 In time, we might know, just why did it last.

69 F# Bm Em
 It's a - ma - zing like glit - ter - ing past. Noth - ing to feel sorry.

73 F# Bm Em
 In time, like there were so much we could say.

77 F# Bm
 Si - lent stare speaks of dif - fer - ent ways. We both know.

80 Em F#
 Dream - ing deep lies, tak - ing time like it's long good - bye.

83 **C** Bm C#m5 D Em Bm Em F# 1.
 2. F# **B** Bm Em
 In time, we might know, just why did it last.

95 F# Bm Em
 It's a - ma - zing like glit - ter - ing past. Noth - ing to feel sorry.

99 F# Bm Em

In time, _____ like_ there were so much we_ could say.

103 F# Bm

Si - lent stare speaks of dif - fer - ent_ ways. We both know.

106 Em F#

Dream - ing_ deep lies, tak-ing time like it's long good - bye_

Kappale kuunneltavissa alla olevasta linkistä:
<https://soundcloud.com/teemu-lumme/suru/s-WWMrOIJcxM6>

Viha

Viha

Music & lyrics by Teemu Lumme

$\text{♩} = 113$

A Am B/A

Ma - king up this till my world blacks out. An or -

4 Bb/A

- di - na - ry scene for me, I'm down to run a - way, — to run

8 Am B/A

a - way, I can't re - mem - ber me. I'm grab - bing walls to find a grip of me. It's

12 Bb/A

or - di - na - ry to feel this un - real. That's on - ly lie. — That's on -

Pre-chorus

16 Am

- ly lie, you're try - ing to calm an - ger from — my world.

20 Fmaj7 Am

I'm ang - ry for you — and I don't — know why. —

24 **B** Am Fmaj7

Please rea - son why, — I — look at empty — sky,

28 G Am Fmaj7

then close my eyes — to see — it like I want. —

32 G A $\flat$ m $\flat$ 5 Am Fmaj7

Please rea - son more, I think I'm made to fall,

36 G A $\flat$ m $\flat$ 5 Am Fmaj7 G A $\flat$ m $\flat$ 5

— please un-der - stand, I crawl the way I can.

Kappale kuunneltavissa alla olevasta linkistä:
<https://soundcloud.com/teemu-lumme/viha/s-QVDPzOxFLQO>